

5. Офіційний сайт Державного фонду Регіонального розвитку України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://dfrf.minregion.gov.ua/monitoring>
6. Krysovatyj A., Synyutka N. Komponenten der Fiskalpolitik in der Ukraine fur eine nachhaltige Entwicklung von Regionen / A.Krysovatyj, N.Synyutka // The world economy. Global and country-specific aspects. Reihe: «Europäische Integration. Grundfragen der Theorie und Politik». — 2014. — № 38. — P. 49–69.
7. Tiebout C. An Economic Theory of Fiscal Decentralization / C.Tiebout // In: NBER, Public Finances, Needs, Sources and Utilization. — Princeton (Univ.Press), 1961. — P.79–96.
8. Swianiewicz P. Local Government Borrowing: Risks and Rewards: A Report on Central and Eastern Europe / P. Swianiewicz // OSI/LGI, Budapest. — 2004. — P.385–424.
9. Fiscal Federalism in Theory and Practice / T.Ter-Minassian, editor. — Washington: International Monetary Fund, 1997. — 683p.
10. Dafflon B. Managing local public debt in transition countries: An issue of self-control / B.Dafflon, K.Beer-Toth // Financial Accountability & Management. — 2009. — № 25 (3). — P. 305–314.

Снаговська Є.С., студентка
ДВНЗ «Київський національний
економічний університет імені Вадима Гетьмана»

ВПЛИВ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ НА РОЗВИТОК ДЕПРЕСИВНИХ РЕГІОНІВ В УКРАЇНІ

Реформа децентралізації влади є одним із стратегічних кроків реформування національної економіки. Водночас, не зважаючи на реалізацію заходів щодо трансформації системи державного управління, багато громадян не зовсім розуміють її суть, важливість та доцільність. У політичних та наукових колах точаться дискусії з приводу її впливу на рівномірність та сталість розвитку регіонів.

Децентралізація державного управління передбачає передачу повноважень від центральних органів державного управління до місцевих, а також підвищення фінансової автономії територіальних громад. Саме місцеві органи влади будуть вирішувати, на що витратити кошти у першу чергу, адже саме вони найбільш проінформовані про проблеми регіону та зацікавлені в їх вирішенні. Завдяки децентралізації зростає самостійність та відповідальність громад у вирішенні місцевих проблем, а також зацікавленість у розвитку свого регіону.

Зрозуміло, що для розвинутих регіонів децентралізація стане кроком вперед, дозволить використовувати повністю отримані доходи. Але виникає риторичне запитання, чи принесе це користь депресивним регіонам України, чи не погіршить їх стан?! Згідно Закону України «Про стимулювання розвитку регіонів» депресивність регіонів визначають за чотирма базовими критеріями: рівень господарської діяльності, рівень інвестиційної та будівельної діяльності, рівень фінансової забезпеченості, рівень соціального розвитку [3]. Отже, депресивні регіони – це регіони з низьким рівнем життя, яким складно повністю забезпечити виконання функцій органами місцевої влади.

Проаналізуємо основні макроекономічні показники в розрізі областей України задля визначення найменш розвинутих регіонів. На регіональному рівні узагальнюючим

Секція 3. Децентралізація управління регіональним розвитком і стратегії її проведення: досягнення та проблеми європейського регіоналізму й українські реалії

показником, який характеризує рівень розвитку економіки регіону, є валовий регіональний продукт (ВРП). За результатами аналізу найменший обсяг ВРП у 2015 р. спостерігався у Чернівецькій, Тернопільській, Херсонській, Закарпатській та Волинській областях, а найбільший у Дніпропетровській та Харківській [2]. За обсягом доходів населення останні позиції в рейтингу областей України займають Чернівецька, Тернопільська, Кіровоградська, Волинська, Закарпатська та Херсонська області (рис.1).

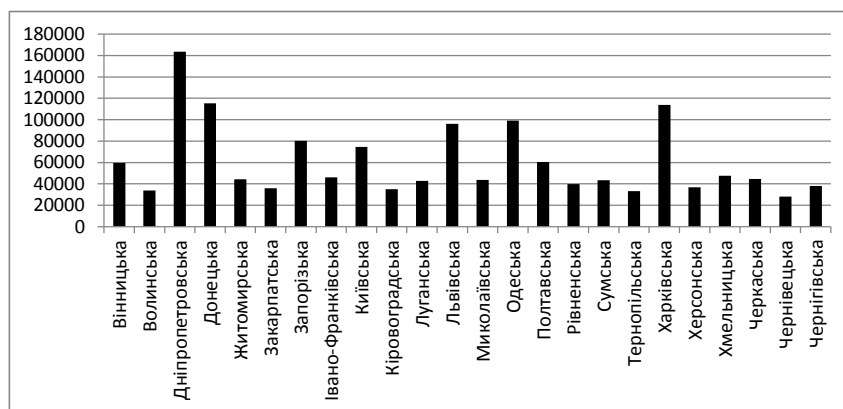

Рис.1. Доходи населення в розрізі областей України у 2015 (млн. грн.)

Джерело: побудовано автором на основі даних Державної служби статистики України [2].

Херсонська область є однією з трьох областей, що мають вихід до моря, ще за радянські часи побудовані промислові підприємства (нафтопереробний завод), родючі ґрунти дають можливість вирощувати сільськогосподарську продукцію. А це значить, що регіон може забезпечувати себе самостійно, розподіляючи сформований бюджет на потреби регіону на свій глуд. А тому децентралізація державного управління може позитивно вплинути на економічне зростання та підвищення соціального добробуту, зацікавленість населення працювати на благо регіону, дасть змогу зменшити рівень корупції, збільшити потенціал регіонів, розподіляти ресурси на потреби населення, підвищити соціальні стандарти [4].

На наш погляд, на початку реформування задля пом'якшення негативних соціально-економічних наслідків державі варто підтримувати дані регіони шляхом створення структурних фондів регіонального розвитку (на прикладі ЄС). Вони затверджують, управляють та контролюють програми регіонального розвитку; розподіляють фінанси; допомагають найбільш біднішим регіонам; стимулюють приватне підприємництво, малий та середній бізнес. Європейський досвід свідчить про те, що найбільш ефективним механізмом регіонального розвитку є створення державою правових основ для підвищення ефективності внутрішнього потенціалу самими територіями задля посилення їхньої конкурентоспроможності, а значить подолання відсталості [5]. Надання дотацій з державного бюджету також допоможе забезпечити рівний соціально-економічний розвиток регіонів. Але для цього треба визначити та розвивати науково-передові галузі регіонів, які стануть надалі конкурентоспроможними. Лише тоді підприємства почнуть працювати заради свого майбутнього, зокрема, свого регіону. У громад з'являться додаткові фінансові можливості, збільшиться їхня платоспроможність.

Досвід реструктуризації депресивних старопромислових регіонів Західної Європи показав, що основою їх стабільності в більшості випадків служив розвиток в них наукоємних галузей, сфери ділових послуг, рекреації. Одночасно проводилася «пасивна санація», тобто заохочення еміграції вивільненням робочої сили в інші райони [1].

Отже, наслідки децентралізації державного управління в контексті розвитку депресивних регіонів варто розглядати з двох позицій. По-перше, децентралізація може негативно вплинути на розвиток депресивних регіонів через звуження фінансової бази, що вплине на погіршення стану життя населення. А з іншого боку, децентралізація – це можливість розкрити та використати свій потенціал на благо свого регіону. Але для цього потрібно розробити ефективну державну підтримку та спиратися на європейський досвід.

Список літературних джерел

1. Гладкий Ю. Н., Чистобаев А. И., Основы региональной политики: Учебник - СПб.: Изд-во Михайлова В. А., 1998. - 659 с.
2. Державний статистичний збірник України за 2015 рік. [Електронний ресурс] / Державна служба статистики України. – Київ, 2015. - Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publ2_u.htm
3. Закон України «Про стимулювання розвитку регіонів» від 04.06.2015 р. № 2023а / Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JH1K768A.html
4. Постанова Верховної Ради України «Щодо стану та перспективи депресивних регіонів, міст та селищ України» від 15.05.2003 № 782-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://decentralization.gov.ua/news/item/id/1964>
5. Регіоналізація і вибори як засоби удосконалення владних відносин в Україні: теорія і практика: монографія / В.Лісничий, О.Грищенко, О.Радченко; за заг. ред. О. Дьоміна. - Х.: Вид-во ХарПІ УАДУ «Магістр», 2003.- 580 с.

Науковий керівник: **Королюк Т.О.**, к.е.н.
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

Стасюк Т.І., студентка
Національна академія статистики,
обліку та аудиту, м. Київ.

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ ТА ПОСИЛЕННЯ РОЛІ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ

В Україні уже багато років ведуться дискусії щодо реорганізації (реформи) усієї системи публічної влади в державі. Але вони, в основному, завжди стосувались перерозподілу повноважень у владному трикутнику на національному рівні: Президент – Парламент – Уряд [1]. За таких умов люди, які живуть у конкретних містах і селах, продовжують стикатись з одними і тими ж самими проблемами: дитячі садки і школи, неефективна первинна медична допомога, захаращення територій сміттям та забрудненість водойм, відсутність якісної питної води тощо.